

Dosarul nr. 3r-365/22
2-21165993-01-3r-21112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: G. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de către Pretorul sectorului Buiucani al municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Mîndru împotriva Pretorului sectorului Buiucani al municipiului Chișinău privind anularea dispoziției nr. 196-d din 08 septembrie 2021, anularea răspunsului nr. M-767/21/21 din 12 octombrie 2021 cu privire la cererea prealabilă,

împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Pretorul sectorului Buiucani al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea apelului,

c o n s t a t ă :

La 10 noiembrie 2021 Ilie Mîndru a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea dispoziției nr. 196-d din 08 septembrie 2021 și anularea răspunsului nr. M-767/21/21 din 12 octombrie 2021, prin care s-a respins cererea prealabilă.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Ilie Mîndru, a fost admisă. A fost anulată dispoziția Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău nr. 196-d din 08 septembrie 2021 cu privire la demolarea garajului capital (șura nr. X în complex cu beciul nr. X) din str. XXXX XX nr. XX "a", mun. Chișinău. A fost anulat răspunsul Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău cu nr. M767/21/21 din 12 octombrie 2021 cu privire la cererea prealabilă. (f.d. 117)

Dispozitivul hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău la data de 26 aprilie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d.120)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la data de 03 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău a depus apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea apelului.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel, la 09 noiembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând o nefondată, neîntemeiată și lipsită de temei juridic, atât timp cât reprezentantul Tamara Roșca a fost în imposibilitate reală de a prezenta apel motivat, din motivul stări extreme de grave a sănătății.

Menționează că, la data de 07 octombrie 2022, prin dispoziția nr. 235-dc a fost numită în funcția de șefa secției juridice d-na Mariana Muntean, fiind împuternicită pentru a acționa din numele Preturii sectorului Buiucani, prin procura nr.22/1080 din data de 10 octombrie 2022.

Mai menționează că, despre apelul ce urma a fi prezentat în termen, a aflat prin intermediul poștei electronice, în urma recepționării încheierii din 25 octombrie 2022 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău la data de 03 noiembrie 2022.

Prin urmare, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și adoptarea unei încheieri noi de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 25 octombrie 2022, fiind notificată recurentului prin intermediul poștei electronice în data 03 noiembrie 2022, fapt ce rezultă din extrasul din poșta electronică anexat la dosar. (f.d.141/verso)

La 09 noiembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău a depus recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.142/145)

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la art.242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

La 21 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat pentru notificare în adresa intimatului Ilie Mîndru, copia cererii de recurs (f.d.176), însă acesta nu și-a valorificat dreptul de a depune referință referitor la argumentele recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea apelului.

Astfel, în conformitate cu art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În corespundere cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1) - (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va

produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În același timp, conform art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, reglementează că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar, pornind de la prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 aprilie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Ilie Mîndru. (f.d.117)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la data de 03 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău a depus apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii. (f.d.177/178)

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.9970-9972 din 15 iunie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a remis, prin intermediul oficiului poștal, la adresa Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău și anume: mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul nr.2, copia hotărârii motivate din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.130), iar potrivit avizului poștal de recepție

nr.DS8006595270AS, anexat la actele cauzei, la 23 iunie 2022, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău a recepționat hotărârea integrală a primei instanțe (f.d.132).

Totodată, potrivit informației publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Servicii on-line, Track&Trace”, corespondența destinată Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău, i-a fost livrată la 23 iunie 2022. (f.d.115)

Distinct, se reține că dispozitivul hotărârii și hotărârea motivată nominalizată au fost plasate pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 24 iunie 2022 și a expirat la data de 25 iulie 2022, inclusiv, având în vedere regula calculării termenelor de procedură stabilit la art. 112 din Codul de procedură civilă.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2), lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Ca urmare, prin încheierea din 25 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău, a declarat inadmisibil apelul depus de Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău împotriva hotărârii din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin. (2) din Codul administrativ.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2), lit. e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău ca inadmisibilă, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău, încă la 23 iunie 2022, însă acesta până la expirarea termenului - limită (25 iulie 2022, inclusiv), nu a prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2), lit. e) din Codul administrativ.

La rândul său, art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că prevederile art.65 alin.(1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Astfel, în conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Cu referire la solicitarea din cererea de recurs a Pretorului sectorului Buiucani al mun. Chișinău de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului, având în vedere normele legale menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție o consideră, la etapa dată, inadmisibilă, deoarece o astfel de cerere urma a fi depusă la instanța de apel care este competentă de a o examina.

În același timp, instanța de recurs consideră necesar de a respinge ca fiind declarativ argumentul recurentului invocat în cererea de recurs în sensul că reprezentantul său, a fost în imposibilitate reală, din motive de sănătate, de a prezenta apel motivat.

Mai cu seamă că Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău, în situația înrăutățirii stării de sănătate a reprezentantului său, nu a fost lipsit de posibilitatea de a desemna un al reprezentant din cadrul secției asistență juridică a Preturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău, conform prevederilor legale, pentru reprezentarea intereselor sale în instanța de judecată, inclusiv și îndeplinirea actului procedural în termen, nefiind prezentate probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

În acest context se va nota că, Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău, urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și depunerea în termenul legal a motivării apelului.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, care indică că participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La caz, însă, se stabilește lipsa de valorificare diligentă de către Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău a drepturilor sale procedurale, fapt ce nu poate fi imputat instanței de judecată.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Pretorul sectorului Buiucani al mun. Chișinău.

Se menține încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Mîndru împotriva Pretorului sectorului Buiucani al municipiului Chișinău privind anularea dispoziției nr. 196-d din 08 septembrie 2021, anularea răspunsului nr. M-767/21/21 din 12 octombrie 2021 cu privire la cererea prealabilă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru